

వినయ విధేయతలతో మెలగండి

ధనమె దైవంబయ్యె దర్పంబె మతమయ్యె
స్వార్థమె బుద్ధికి స్థానమయ్యె
అహము ఘోషను అయ్యె ఆశలందంబయ్యె
ధర్మంబు వమ్మయ్యె ధరణిలోన
దయము దగ్ధంబయ్యె నయము హీనంబయ్యె
కపటమే జీవిత కాంతియయ్యె
ప్రేమానురాగముల్ కామరోగములయ్యె
శృతులకు గోదారి గతియె యయ్యె
బ్రతుకు బరువయ్యె మతులు గతులు తప్పె
గ్రాటిట్యూడన్నది గాలికెగిరె
కలిని విద్యల క్వాలిఫికేషనిదియె
ఔర ఔరర! ఏమందు జీవితంబు
మానత్వంబు యేమందు మంటగలసె

ఉద్యోగములు చేయ నువిదలందరు బోవ
గృహ కృత్యములు దీర్చు గృహిణులేరి?
ఆలు మగ లిరువురు ఆఫీసులకు బోవ
గృహముల దిద్దెడు గృహిణులెవరు?
పరబాలురకు నేర్ప పాఠశాలల కేగ
తమ బాలురకు నేర్పు తల్లులెవరు?
పుస్తకాల్ చేపట్టి పురుషులవలె బోవ
వంటయింటిని దిద్దు వనిత లెవరు?
డబ్బు వలన కలుగు యిబ్బంది తీరిన

ఇంటిలోన కొరత లెంత యుండు
సుఖము చూడబోవ సున్నయే ఉద్యోగ
పదవి యందునున్న పడతికెప్పుడు.

ప్రియమైన విద్యార్థులారా! విద్యా బోధకులారా! విద్యాభిమానులారా

భారతీయులు ధర్మపరాయణులు. న్యాయమే భారతీయులకు ఆటపట్టు. సువిశాల హృదయులు, శాంతి కాములు అయిన విద్యార్థులే సత్యధర్మములకు వారసులు. సత్యవచనమునకు, ధర్మాచరణమునకు తగిన శక్తి సామర్థ్యములతో కృషి చేయాలి. విద్యార్థులు నేడు దేశమును కాదు రక్షించవలసినది. సత్యధర్మములను రక్షించాలి. ప్రపంచము సత్యధర్మములనే ఆధారపడి ఉంటుంది. సత్యధర్మములు ప్రపంచమును మోయుచున్నవి. సత్యధర్మములను రక్షించిన ప్రపంచము సుక్షేమముగా ఉంటుంది. విజయము సత్యధర్మములనే వరింతుతుందిగాని భుజబలమును, బుద్ధి బలమును, ధన బలమును అధికార బలమును, ఆయుధ బలమును ఏమాత్రము వరించదు. కనుక విద్యార్థులు సువిశాల హృదయులై పవిత్రమైన సత్య ధర్మములకు వారసులని భావించి వాటిని అభివృద్ధి గావించుటకు తగిన కృషి చేయాలి.

సామాజిక జీవితమునకు, మానసిక క్షేమమునకు మూలమై, ఆధారమైయున్న సత్యమునకు రూపకల్పనయే ఈ విద్య. దివ్య మానవ మనస్తత్వాన్ని, దివ్యభావాన్ని విద్యాధర్పణమందు మాత్రమే చూడగలరు. కేవలం సృష్టిచే మనం బంధింపబడక, సృష్టినే పరిపాలింపగలిగే శక్తి సామర్థ్యములను మనలో ఆవిర్భవింప చేసుకోవాలి. ఇట్టి దివ్యమైన మానసిక తత్వాన్ని అర్థము చేసుకున్న వ్యక్తులు మాత్రమే ప్రపంచముతో, సమాజముతో, సృష్టితో మానవునియందున్న సమస్త శక్తులతో సంబంధ బాంధవ్యాన్ని అభివృద్ధి గావించుకోవచ్చును. విద్యయొక్క చైతన్యము వ్యర్థమైనది కాదు. అహంకార పరమైనప్పుడు ఇది ఒక విధమైన సంకుచితముగా మారిపోతుంది. ఆత్మ పరమైనప్పుడు సార్థకమవుతుంది. కనుక విద్యార్థులు అహంకారమునకేమాత్రము అవకాశమివ్వక ఆత్మ విశ్వాసం చేత విద్యనభ్యసించి, అభ్యసించిన విద్యను సమాజమునందు తాము అనుభవించి తోటి మానవులకు దీని విశిష్టత నందించటానికి కృషి చేయాలి. విద్య అనగా కేవలం అక్షర జ్ఞానము మాత్రమే కాదు. మానవత్వము నందున్న

దివ్యత్వముతో సత్యధర్మములను అవ్యక్తం గావించుకొని మనము అనేక రకములుగా కష్టములకు గురైపోతున్నాము. మానవునియందు వ్యక్తంగావలసినవి సత్యధర్మములే. కానీ ఈనాటి విద్యాసంస్థలన్నీ కేవలం పట్టములు మాత్రము అందించటమే ఒక ప్రధాన లక్ష్యముగా భావించి కేవలం పట్టములనందించే కర్మాగారములుగా తయారౌతున్నాయి. పట్టము నందుకోవటం మాత్రమే విద్యయొక్క విశిష్టత కానేరదు. నీతి వర్తనను అభివృద్ధి గావించుకోవాలి. ఇంద్రియ నిగ్రహం పోషించుకోవాలి. ఇదే విద్యయొక్క ప్రధాన కర్తవ్యము.

నీతిని పాటించండి

ఈనాటి విద్యలు విద్యార్థులయొక్క హృదయాన్ని కఠినం గావించుతున్నాయి. విద్యార్థులయొక్క హృదయములు షాషాణములవలె మారుతున్నాయి. దయా ప్రేమలు శూన్యమై పోయినవి. సహనము, సానుభూతి అంతర్ధానమైపోయినవి. పీడిత మానవాళికి సేవ చేయవలసిన విద్యార్థులు స్వార్థము స్వప్రయోజములలో తమ జీవితాన్ని పోషించుకోవటానికి కృషి చేస్తున్నారు. స్వార్థము, స్వప్రయోజనములను నిర్మూలం గావించాలి. సమాజసేవయే సరైన సాధన అని భావించాలి. భారతీయ సంస్కృతి చాలా ఉత్తమమైనది. దీనితో పోల్చి దగినది మరొకటి లేదు. కానీ ఆధునిక యుగములో అతివేగంగా అభివృద్ధి గావించుకుంటూ వచ్చిన సాంకేతిక విజ్ఞాన శాస్త్రము ఒక పెద్ద పెనుగాలివలె వీచి భౌతికమైన జీవితంలో అనేక విధములైన మార్పులు తెస్తున్నది.

భౌతికంగా, లౌకికంగా, వైజ్ఞానికంగా, మానవాళి ఉన్నత స్థాయి పొందినది నిజమే. కాని నైతికంగా, ధార్మికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా అనేక విధాల దిగజారిపోయింది. నైతిక విలువలను కూలద్రోసింది. కేవలం సుఖ సంతోష, భోగ భాగ్యముల నిమిత్తమై యంత్రములను నిర్మించుకొనుచున్నామే గాని తిరిగి ఆ యంత్రములకు మనము బానిసలమై పోతున్నామనే విజ్ఞానం వీరిలో శూన్యమై పోతున్నది. కనుక విద్యార్థులు సాంకేతిక విజ్ఞానమును సక్రమమైన మార్గంలో అనుభవించటానికికాని వినియోగించుకోవటానికికాని తగిన కృషి చెయ్యాలి. సాంకేతిక విజ్ఞానశాస్త్రము చెడ్డది కాదు. కాని దానిని వినియోగించుకునే విధానములో మనం కొన్ని మార్పులు గావించుకోవాలి. ఇట్టి మార్పులు గావించుకునే శక్తి సామర్థ్యములు విద్యార్థియందు

వుండి కూడా దానిని సద్వినియోగం చేసుకోలేకపోతున్నాడు.

సమాజము నైతికంగా చాలా దిగజారిపోతున్నదనే విషయంలో దేశ హితులైన వారు, లోక సాంప్రదాయం అభివృద్ధి గావించాలనే అభిలాష కలిగినవారు కూడా దీనికి తగిన శ్రద్ధ అభివృద్ధి పరచటం లేదు. లోకహితులు, సంఘ శ్రేయోభిలాషలే ఈ విధమైన ఉత్సాహ ప్రోత్సాహములందించకున్న యువకులు ఏగతి పట్టగలరు? తెలుగులో ఒక సామెత వుంది. ఆవు పంటలో పడి మేస్తూ ఉంటే దూడ గట్టుపైన ఉంటుందా? దేశక్షేమము నాశించి, దేశ విశ్వాసము విశ్వసించి అనేక విధములుగా దేశ సౌభాగ్య నిమిత్తమై ప్రచండమైన బోధలు సలుపుతున్న పెద్దలే దీనికి తగిన శ్రద్ధను వహించకుండా ఉండిన పిల్లలేరీతిగా దీనిని అభివృద్ధిగావించగలరు? కనుక మొట్టమొదట చదువుతోబాటు విద్యార్థులు సంస్కారం కూడా అభివృద్ధిగావించుకోవాలి. విద్యార్థులు చక్కని సంస్కారముతో జీవించవలెనన్న తల్లిదండ్రులు దీనికి చక్కని ఆదర్శమును అందించాలి. తల్లిదండ్రులు గొప్ప సంస్కారులుగా ఉండినప్పుడే విద్యార్థులు కూడా గొప్ప సంస్కారం అభివృద్ధి పరచుకోగలరు.

భక్తితో మెలగండి

దురదృష్టవశాత్తు ఈనాడు తల్లిదండ్రులు కూడా చక్కని సంస్కారము అభివృద్ధిగావించుకోవటం లేదు. గొప్ప గొప్ప విద్యావంతులై ఉండవచ్చును. గొప్ప ధనవంతులుగా ఉండవచ్చును. అట్టి తల్లిదండ్రుల వలనే విద్యార్థులయొక్క దురవస్థలు ఈ రకమైన మార్గములో ప్రయాణం సలుపుతున్నాయి. తల్లిదండ్రులు తిట్టుకుంటూ లేస్తే వారి బిడ్డలు కొట్టుకుంటూ లేస్తున్నారు. దురదృష్టవశాత్తు ఈనాటి విద్యార్థులకు తగిన ఉత్సాహ ప్రోత్సాహములందించి భావి పౌరులుగా తయారుచేసే శక్తి సామర్థ్యములు పెద్దలు కోల్పోతున్నారు. తమ బిడ్డలు గొప్ప విద్యావంతులు కావాలని ఆశిస్తున్నారు. మంచి జీతమునందుకోవాలని ఆశిస్తున్నారు. కాని ఉత్తమ పౌరులుగా తయారుకావాలని ఆశించే తల్లిదండ్రులు చాలా తక్కువ. దండిగ ధనము సంపాదించి కుమారుని కందించటమే తల్లిదండ్రుల కర్తవ్యమని భావిస్తున్నారు. కేవలం ఉన్నతమైన పేరు సంపాదించాలని ఆశిస్తున్నారు. కాని ఉన్నత ఆదర్శవంతమైన గుణములు కలగాలని ఆశించటం లేదు. అంతో ఇంతో వివేకముతో

ఆధ్యాత్మిక భావంతో ప్రవేశించిన విద్యార్థులనుకూడను కూల ద్రోస్తున్నారు తల్లిదండ్రులు.

భక్తి ప్రపత్తులతో, వినయ విధేయతలతో, శాంతి సంస్కారములతో అభివృద్ధిగాంచుకున్న కుమారులను, ఇవన్నీ ఇప్పుడు ఈ చిన్నవయస్సులో నీకెందుకురా అని వారిని ఖండించి, వారిని పెడమార్గము పట్టించే హిరణ్యశిపులుగా తయారవుతున్నారు తండ్రులు. ఇంతేకాదు. పిల్లలెట్టి అపవిత్ర కర్మలాచరించినా ధర్మ విరుద్ధమైన కర్మలాచరించినా, పెడమార్గము పట్టినా, తమ కుమారులు చాలా గొప్పవారని సమర్థించుకునే దుర్భావములు వీరిలో అభివృద్ధియై పోతున్నాయి. వారియొక్క తప్పులను సరియైనరీతిలో వారికి చెప్పి మంచి మార్గములో ప్రవేశింప చేయటానికి తగిన కృషి చేయటం లేదు. పిల్లలు తెలిసో తెలియకో పెడమార్గం పట్టినప్పుడు తెలుసుకున్నటువంటి పెద్దలు వారిని సక్రమమార్గంలో పెట్టటానికి తగిన కృషి చేయాలి. ఈ విధంగా పిల్లలను సమర్థించుకుంటూ పోవటం వల్లనే ధృతరాష్ట్రునియొక్క పిల్లలవలె తయారవుతున్నారు. ఈనాటి తండ్రులు హిరణ్యకశిపులు, ధృతరాష్ట్రులు కావటం చేతనే విద్యార్థులు కౌరవులుగా తయారౌతున్నారు. విద్యార్థులయొక్క దోషమేమాత్రం లేదు. తల్లిదండ్రులే వీరిని పెడమార్గం పట్టిస్తున్నారు. ఇది గొప్ప ప్రేమయని భావిస్తున్నారు. ఇది ప్రేమ కాదు. వారి భవిష్యత్తుకు చాలా అపకారం గావిస్తున్నారు. ఇలాంటి పెడమార్గం పట్టించే వ్యక్తులభివృద్ధిగావటంచేతనే విద్యాసంస్థలు క్రమక్రమేణా వికారమార్గములను అనుసరిస్తున్నాయి. ఇది నా జాతి, ఇది నా సంస్కారము, ఇది నా వారసత్వము అనేటువంటి జ్యోతి విద్యాసంస్థల గుండెల్లో ఆరిపోయింది. ఈనాటి విద్యార్థుల గుండెల్లో ఇది నా సంస్కృతి, ఇది నా వారసత్వము, ఇది నాయొక్క మానవజాతి అనే విశ్వాసము అనే జ్యోతిని వెలిగింప చేయాలి.

శీలమే ప్రధానము

విద్యార్థులారా! కలిమి బలిమి ఇవి ప్రధానము కావు. శీలమే ప్రధానము. ధృతరాష్ట్రుడు ఎంత కలిమి కలిగినటువంటి వాడు. కడకు యేమైపోయాడు. శీల రహితులైన పుత్రులనుంచుకోవటం చేతనే తనయొక్క కలిమి అంతా కొలిమి లేకనే కాలిపోయింది. బలము ఏ బలము? ధన బలమా? భుజబలమా? బుద్ధి బలమా? గుణ బలము కావాలి. ఈనాటి

తేది. 22-11-1989న భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యోపన్యాసము

విద్యలన్ని కేవలం తెలివితేటలను పెంచుతున్నవిగాని గుణములను పెంచటం లేదు. కనుక గుణములను పెంచే విద్యను మనం అభివృద్ధి గావించుకోవాలి. గుణవంతులు తయారుకావాలి. ఈనాటి ఆధునిక విద్య మనకవసరం లేదు. నూతన సమాజం మనకక్కర లేదు. నూతన విద్యామార్పులు మనకు అక్కరలేదు. గుణవంతులైన స్త్రీ పురుషులు చాలా అవసరం. గుణవంతులైన విద్యార్థినీ విద్యార్థులు ఉన్నప్పుడే దేశము లోక కళ్యాణంగా ఉంటుంది.

విద్యార్థులారా! మీరు గుర్తించవలసినది మానసిక పరివర్తన. కావలసినంత రాజకీయ పరివర్తన జరుగుతోంది. ఆర్థిక పరివర్తన జరుగుతోంది. కానీ మన భారతీయ సంస్కృతియొక్క పవిత్రతను మనం సరియైన రీతిలో అభివృద్ధి గావించటం లేదు. ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన అత్యవసరం. ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన లేకపోవటం చేతనే ఈ అంధకారపరమైన జగత్తులో అశాంతికి, అనాచారమునకు, అసత్యమునకు గురౌతున్నాము. హైందవ సాంప్రదాయములో సత్యం వద ధర్మం చర' ఇవి రెండే మన ప్రాణ సమానమైనవి. ఈ రెండింటిని మనం నిర్మూలం చేసుకున్నాం. ధనమే ప్రధానమైనదని మనము విశ్వసిస్తున్నాం. ఈనాటి విద్యార్థులకు ధనమే దైవము. దుర్గుణములే పూజా ద్రవ్యములు. మానవత్వమే ఈ పీఠమునకు బలి. మానవత్వం పోయిన తరువాత మానవుడు ఎక్కడ ఉంటాడు. ఈ మానవతా విలువలు పెంచుకునేందుకు తగిన కృషి చెయ్యాలి. ఈ మానవతను పెంచుకునే నిమిత్తమై తగిన కృషి చేయాలి. దీనికై మనము విద్యనభ్యసించాలి. దీనినే ఈనాడు మనం పోషించాలి. ప్రేమ బీజములు నాటి, నహన ప్రననానములు వికసించ చేసి, శాంతి ఫలమును సమాజమునకందించటమే విద్యార్థియొక్క ప్రథమ కర్తవ్యము.

లోక హితులైన విద్యార్థులు లోకమునకు అపకారం గావిస్తున్నారు. ఇది విద్యయొక్క ప్రధానమైన విలువకాదు. విద్యార్థులున్న ప్రదేశము ప్రశాంత వాతావరణముతో కూడి ఉండాలి. దేశ శాంతి భద్రతలు పోషించటానికి కృషి చెయ్యాలి. కానీ ఈనాటి విద్యార్థులున్న ప్రదేశము మహా అశాంతిగా రూపొందుతుంది. కనుక విద్యావిధానములో కూడా అనేకరకములైన మార్పులు తెప్పించాలి. నీతి నిజాయితీలతోకూడిన శీలమును మనం పోషించుకోవాలి. పరోపకార సంబంధమైన భావములు మనలో అభివృద్ధి కావాలి. 18 పురాణములయొక్క ప్రధానమైన

సారము అదియే. పరోపకారాయ పుణ్యాయ పాపాయ పరపీడనం. మన చేతులు ఎప్పుడూ సహాయమైనవిగా ఉండాలి. ఇతరులకు అపకారం చేసేదానిలో మన హస్తములు ప్రవేశించరాదు. సర్వులయందు ఉన్న పరమాత్మ తత్వాన్ని గుర్తించటానికి మనం ప్రయత్నించాలి. ఎవరికి అపకారం చేసినా పరమాత్మకే అపకారం చేస్తున్నామనే విశ్వాసం మనలో అభివృద్ధి కావాలి.

సేవతో తరించండి

విద్యార్థులారా! కేవలం పట్టములందుకున్నంత మాత్రమున మనం విద్యార్థులము కాము. మనం ఏనాడు ప్రజలకు మన సహాయమును అందిస్తామో అప్పుడే మనము సరియైన విద్యార్థులుగా రూపొందుతాము. ప్రజాసేవలో మనం పాల్గొనాలి. సేవ నిమిత్తమై అభ్యసించినదే విద్య. ధనార్జన నిమిత్తమై అభ్యసించినది కాదు విద్య. దయా హృదయులు కావాలి. దయగల హృదయమే దైవ మందిరము. కనుక విద్యార్థులే భవిష్యత్తులో అధ్యాపకులుగా మారతారు. ఈనాడొక పెద్ద సమస్య ఉత్తమ అధ్యాపకులు లేకనా లేక ఉత్తమ విద్యార్థులు లేకనా ఈ విద్యావిధానము ఈ పెడమార్గము పడుతున్నది. నా ఉద్దేశ్యమేమనగా ఈనాటి అధ్యాపకులుకూడా పూర్వము విద్యార్థులే. ఈనాటి విద్యార్థులే భవిష్యత్తులో అధ్యాపకులు కనుక విద్యార్థులు సరియైనటువంటివారుగా తయారుకావాలి. సరియైన విద్యార్థులే సరియైన అధ్యాపకులుగా రూపొందుతారు. కనుక నేను ఈ విద్యాసంస్థలతో ప్రారంభించటంలో మూల ఉద్దేశ్యము ఇదియే. భావి భారతోద్ధారకులు ఈనాటి విద్యార్థులు. విద్యార్థులు సక్రమమైన మార్గము నవలంబించినప్పుడు ప్రపంచమంతా సరియైన రీతిలో అభివృద్ధి అవుతుంది. అట్టి విద్యాసంస్థలను సక్రమమైన మార్గంలో, నీతి నిజాయితీ సంబంధమైన తత్త్వముల చేత వీరి హృదయాన్ని నింపినప్పుడే మన దేశము ప్రాచీన సంస్కృతిని తిరిగి పొందగలదు. పూర్వీకులు గొప్ప పేరుపొందటానికిదియే మూల కారణము. ఆనాటి విద్యావంతులలో సహనము సానుభూతి నిండి ఉండేవి. సత్య ధర్మ జీవితాన్ని వారు గడిపేవారు. కనుక వారి ఆయుః ప్రమాణము కూడా అధికంగా ఉండేది.

ఈనాటి విద్యార్థులలో ఈ పవిత్ర భావము లేమాత్రము కనుపించటము లేదు. సహన సానుభూతులనేవి వీరికి మరింత దూరంగా ఉన్నాయి. స్వార్థరహితమైన భావములు వీరికేమాత్రం

అందుబాటులో లేవు. అహంకారము, ఆడంబరములే విద్యార్థులయొక్క ప్రధాన లక్ష్యముగా భావిస్తున్నారు. ఇవి విద్యకు మహా విరుద్ధమైన లక్షణములు. అహంకారము ఉండకూడదు. ఆడంబరము అంతకంటే ఉండకూడదు. ఈ రెండింటిని హతమార్చి వినయ విధేయతలను పెంచుకుందుకు మనం కృషి చెయ్యాలి. విద్యావంతుడనటానికి మూలగుర్తు యేమిటంటే వినయ విధేయతలే. ఈనాడు తల్లిదండ్రులకు తగిన గౌరవ మర్యాదలు అందించటం లేదు. పెద్దలంటే ఏమాత్రం లక్ష్యం చేయటం లేదు. ఏదో గొప్ప పట్టములందుకున్నామని వీరు విర్ర వీగుతున్నారు. ఈ విర్రవీగుటం కేవలం వెణ్ణితనమే. కాని ఇది విద్యయొక్క విశిష్టత కానేరదు. సరైన విద్యావంతులు విధేయతతో, శీల సంపదతో, సత్య ధర్మ పరాయణులై ఆచరణానందాన్ని అందించాలి సమాజానికి.

ఈనాడు జీవిత పరమోపాధికి మనం యేమాత్రం ప్రయత్నం చేయటం లేదు. విద్య ఈనాడు ఏ విధంగా జీవించాలి అనేది నేర్చుతోంది. కానీ జీవితమంటే ఏమిటో నేర్పటం లేదు. జీవితమంటే ఏమిటో నేర్పేటవంటి విద్యనే నిజమైన విద్య. ఈ రకములైన సద్గుణములను మనం అభివృద్ధి గావించుకోవాలి. అట్టి వృక్షుల వల్లనే భారతదేశం అన్ని దేశములకు ఆదర్శవంతమైనదిగా రూపొందుతుంది. వ్రాచిన కాలము నుండి పవిత్రమైన భారతదేశము అనేక విధములైన ఆధ్యాత్మిక తత్వాన్ని చాటి, అందించి, ఆదర్శమును కూడా నిరూపించినటువంటిది. పవిత్ర భారతదేశము త్యాగభూమి, యోగభూమి, కర్మభూమి. ఈనాటి విద్యావిధానములో కేవలం భోగభూమిగా మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అందువలనే నివారణకాని రోగము విద్యాసంస్థలలో ఏర్పడిపోయింది.

హృదయ పవిత్రత సాధించండి

మనమీనాడు సాంకేతిక విజ్ఞానశాస్త్ర మనేది లోకానికెంతో ఉపకారము చేస్తోందని భావిస్తున్నాము. ఎంత ఉపకారం చేయుచున్నదో అంత అపకారం కూడా చేస్తోంది. దీనిని ఉపయోగించుకునే విధానాన్ని మనం గుర్తించాలి. నీరు పవిత్రంగా, తెల్లగా పరిశుద్ధముగా ఉంటాయి. అందులో ఏమాత్రం దోషం లేదు. కాని ఎలాంటి సీసాలో మనం పోస్తామో అలాంటి రంగుగా అది మారిపోతుంది. కనుక సాంకేతిక విజ్ఞాన శాస్త్రమనేది పవిత్రమైనదే.

ఉపయోగకరమైనటు వంటిదే. మానవుని యొక్క తెలివితేటలను బాగా పెంచునదే. మేధాశక్తినుపయోగించి దేశానికెంతైనా ఉపకారం చేయునదే. కాని అట్టి పరిశుద్ధమైన పారిశ్రామికమైన తత్వము మానవుని హృదయములో ఎలాంటి హృదయము కలిగి ఉన్నాడో అలాంటి వాని హృదయము చేరినప్పుడు అలాంటి వాని హృదయము చేరినప్పుడు అలాంటి రూపాన్నే ధరిస్తుంది.

కనుక పవిత్ర హృదయులు కావాలి. పరిశుద్ధ హృదయులు కావాలి. పారమార్థిక హృదయులు కావాలి. ధార్మిక హృదయులు కావాలి. అదియే విద్యయొక్క ప్రధాన విశిష్టత. ఈనాడు ప్రేమతత్వం ఏమాత్రం కనిపించటం లేదు. హృదయానికి హృదయ సంబంధమైన ప్రేమగా వుండాలి. ప్రేమయే దైవము. దైవమే ప్రేమ. అట్టి నిస్వార్థప్రేమ కలిగిన హృదయమునందు మాత్రమే పరమాత్ముడు ప్రకాశిస్తూ ఉంటాడు. సర్వుల హృదయమునందు పరమాత్ముడు ఉండినప్పటికి దైవం మానుష రూపేణ, ఈ మనుష్యాకారమైన దైవత్వాన్ని మనం చక్కగా గుర్తించటానికి ప్రయత్నించాలి. మనలో అవ్యక్తంగా దివ్యత్వాన్ని మనం వ్యక్తీకరింప చేసుకునే శక్తిని మనం పొందాలి. కనుక మనం ప్రాచీన సాంప్రదాయములను మనం చక్కగా విశ్వసించి దానిని ఆచరించి దానియొక్క ఆనందాన్ని మనం అందుకోవాలి.

సమాజములో ఈనాడు చాలా అశాంతి అభివృద్ధి అయిపోయింది. అసంతృప్తి అంతకంటే అభివృద్ధి అయిపోయింది. కారణమేమిటి? స్వార్థము, స్వప్రయోజనము మితిమీరిపోయినవి. ఈ స్వార్థ స్వప్రయోజనాలను మనం నిర్మూలంచేయాలి. ఇది కేవలం ఒక ఆధ్యాత్మిక మార్గములో తప్ప అన్యమార్గములో మనకు లభ్యం కాదు. విత్తనం మనం భూమిలో పెట్టి పోషించినప్పుడే అది వృక్షముగా మారి ఫలములనందిస్తుంది. ఒక టీన్ లో పెట్టి నీరుపోస్తే ఆ విత్తనం కుళ్ళి పోతుంది. అదేవిధముగనే ఈనాటి ప్రేమతత్వమనేది ఒక ఆధ్యాత్మిక మార్గములో మాత్రమే అభివృద్ధి కాగలదుగాని అన్యమార్గములో కాలేదు.

చదువు. చదువు. చదువు. చదువు ఉండవలసిందే. దానికి తోడుగా సంస్కారం కూడా ఉండాలి. సంస్కారం లేని చదువు వల్లనే ఈనాడు దేశమంతా ఇంత అల్లకల్లోలంగా మారిపోతుంది. మానవత్వమే నశించిపోయింది. ఇది సంస్కారము లేనటువంటి దోషమే.

తేది. 22-11-1989న భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యోపన్యాసము

సంస్కారమనేది కేవలము తల్లిదండ్రుల ద్వారానే మనము అందుకోవాలి. కనుక తల్లిదండ్రులు పిల్లలను సరియైన రీతిలో పోషించాలి. విద్యాసంస్థలో చేర్చినంత మాత్రమున మా బాధ్యత తీరిపోయిందని అనుకుంటున్నారు. ఉత్తమ పౌరులుగా తీర్చిదిద్ద వలసిన బాధ్యత తల్లిదండ్రులది. కానీ వారు ఇంత శ్రద్ధను తీసుకోటం లేదు. కనుకనే పిల్లలు పెడమార్గము, పడుతున్నారు. ఆధ్యాత్మికంగా వారి హృదయంలో పవిత్రమైన బీజములు నాటాలి. అది లేకుండా మానవత్వమేమాత్రం రాణించదు. శంకరాచార్యులుగాని, వివేకానందుడుగాని, గాంధీగాని ఇంకా ఇలాంటి ఆదర్శ పురుషులంతా తల్లిదండ్రులు సంస్కార వంతులవటం చేతనే వీరి అభివృద్ధికి మూలకారణమయ్యారు. తల్లిదండ్రులు ఉత్తమ మార్గములో ఉన్నప్పుడే పిల్లలు ఉత్తమ మార్గమును అనుసరిస్తారు. కనుక అధ్యాపకులతోబాటు తల్లిదండ్రులు కూడా విద్యార్థులకు తగినటువంటి ఆదర్శవంతమైన జీవితాన్ని అందించటానికి తగిన కృషి చెయ్యాలి.

నా అనుభవములో నేను అన్ని విధాలా విచారించాను. తల్లిదండ్రులే ఈ పిల్లలను పాడుచేస్తున్నారు. వారిది నిజమైన ప్రేమగా రాణించటం లేదు. కృత్రిమమైన ప్రేమగా నిరూపిస్తున్నారు. నిజంగా పిల్లలు అభివృద్ధికి రావాలి. ఆదర్శవంతమైన విద్యార్థులుగా మారాలి. భావి పౌరులుగా తీర్చిదిద్దాలి అనే సత్ సంస్కారములే కనుక ఉంటే పిల్లలను ఈ విధముగా చెడ్డగాట్టరు. ఏదో ఒక భజన చేస్తూనో, ధ్యానం చేస్తూనో లేక జపము చేస్తూనే ఉంటే ఆ పిల్లలను అనేక రకములైన మాటలతో బాధపెడుతున్నారు. ఈ చిన్న వయసులో నీకెందుకురా చక్కగా ఉద్యోగం చేసి రిటైర్ అయ్యేముందుగా ఏదోశ్మశాసమునకు పోయే ముందుగా జపమాల పట్టుకోవచ్చునని వీరి ఉద్దేశ్యము. **Start early drive slowly reach safely.** చిన్న వయస్సులోనే మనం ఉత్తమ గుణములను అభివృద్ధి పరచుకోవాలి. ఆ విధంగా చిన్న వయస్సులో అభివృద్ధి గావించుకున్న గుణములే మనలో శాశ్వతంగా నిలుస్తాయి. కనుక విద్యార్థులు ఆధ్యాత్మిక మార్గములో, ధార్మిక మార్గములో, సత్యమైన ప్రవర్తనతో తన జీవితాన్ని గడపటానికి పూనుకోవాలి.

మన హృదయమే మనకు సాక్షి

ఎవరే విధముగా భావించుకున్నా ఫరవాలేదు. మన హృదయానికి మనమే సాక్షి. కనుక

హృదయసాక్షిగా మనం పవిత్రమైన వారమనే విశ్వాసము మీలో పోషించుకోవాలి. గ్రంథ పరిచయం కోసం మనమేమాత్రం ప్రయత్నం చేయకూడదు. కేవలం ఈనాడు పుస్తకము మస్తకము రెండూ ఒకటిగా భావిస్తున్నారు. ఈ పుస్తకానికెంత అనుభూతిలో నీకూ అంతే అనుభూతి కలుగుతుంది. ప్రాక్టికల్లో పెట్టాలి మనము. నిత్య జీవితములో ఆచరణలో మనం చూపించాలి. అప్పుడే ఆ విద్యయొక్క విశిష్టత మనకు అర్థమవుతుంది. ఎంతమంది విద్యావంతులు లేరులోకంలో. కాని వారంతా సాధించినదేమిటి? మానసిక శాంతి శూన్యము. చదివినటువంటి విద్యకు సంస్కారం తోడుచేసి దీనిని ఆచరణలో పెట్టినప్పుడే మానసిక శాంతి లభిస్తుంది.

ప్రేమస్వరూపులైన విద్యార్థులారా! విద్యతోబాటు వినయ విధేయతలు, ఆదర్శవంతమైన నడతను కూడా మీరు నేర్చుకోవాలి. నీతి లేకపోతే మన జాతి చాలా క్షీణించి పోతుంది. కనుక నీతి మార్గంలో మనం ప్రవేశించి పవిత్రమైన మానవజాతిని మీరు పోషించాలి. అదియే మీరు చేయవలసిన త్యాగము. కేవలం నీటిపై బొట్టువలె స్వార్థము, స్వప్రయోజనముల కోసం జీవించటానికి ప్రయత్నించకండి. ధనమే ప్రధానమని విశ్వసించకండి. **Money comes and goes. Morality comes and grows.** కనుక ఈ నీతిని అభివృద్ధి చేయటానికి తగిన కృషి చేయాలి. కన్న తల్లిదండ్రులకు కూడను తగిన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు సంపాదించాలి. కొడుకు పుట్టాడంటే తల్లిదండ్రులకు ఆనందము కాదు. పుట్టిన కొడుకు ఏనాడు సమాజములో గొప్ప కీర్తిని సంపాదిస్తాడో, ఏనాడు గొప్ప పేరు సంపాదిస్తాడో ఆనాడే కొడుకు పుట్టిన దినము. కనుక మనం ఈ సమాజములో మంచిపేరును సాధించాలి. ఆదర్శవంతమైన విద్యార్థి అనే పేరును సంపాదించాలి. మన నీతి అనగా చక్కని నడతనే. పవిత్రమైన మార్గంలో మనం ప్రవేశించాలి.

విద్య యొసగును వినయంబు

వినయమునకు కలుగు పాత్రత

పాత్రత వలన ధనము ధనము వలన ధర్మంబు

దానివలన ఐహికాముష్మికంబు బొందు నరుడు

విద్యలో ప్రధానమైనది వినయమే. ఏదో వీడు చేతకానటువంటి వాడని భావిస్తారేమో

తేది. 22-11-1989న భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యోపన్యాసము

అనుకుంటారు. కాదు. కాదు. ఎవరే విధముగానైనా భావించుకొనీ, వినయం మనకు పెద్ద భూషణము. ధర్మమార్గములో మనం సాధించలేనిది లేనే లేదు లోకంలో. ఈ ధర్మానికి అనేక రకములైన ఇబ్బందులు కలుగవచ్చును. దానిని మనము లెక్క చేయరాదు. దానిని మనం అలక్ష్యముగావించి మన ధర్మాన్ని మనం పాటిస్తూ పోవాలి.

పన్నెండు సంవత్సరములు అరణ్యములో ఉండినప్పుడు ఒకానొక సమయములో ద్రౌపది ధర్మజుని ప్రశ్నించింది. 'ధర్మజా! నీకంటే మించిన ధర్మజులు లోకంలో లేరు. ప్రతి చిన్న విషయమునందు ధర్మము ధర్మము అని ధర్మమునే మీరు ప్రాణ సమానంగా భావించి అనుసరిస్తున్నారు. ఆచరిస్తున్నారు. కాని అట్టి మీకు కనరాని కష్టాలంతా వెంటాడుతూ వచ్చాయి. ఈ ధర్మము మిమ్మల్ని రక్షించింది ఏమిటి? అని ప్రశ్నించినప్పుడు ధర్మజుడు నవ్వుతూ చెప్తున్నాడు. ద్రౌపదీ! నాకిన్ని కష్టములు వెంటాడినప్పటికీ, ఇన్ని బాధలు నాకు కలిగినప్పటికీని నేను ధర్మమును వదలకుండా ఉంటున్నాను. అదే నా గొప్పతనము అన్నాడు. కష్టములకు, నష్టములకు, దుఃఖములకు, విచారములకు కృంగి మనము ధర్మాన్ని విడువరాదు. మన ధర్మాన్ని ఆ కష్టముల లోపలనే సాధించాలి. అప్పుడే మన గొప్ప ధనము. అదే ధర్మముయొక్క విశిష్టత. కనుక కష్టమే ఫలితాన్నందిస్తుంది. సుఖము నుండి మనకు సుఖం రాదు.

విద్యార్థులారా! మన జీవితం సుఖం కోసంగాని, కష్టం కోసంగాని కాదు. సుఖదుఃఖములు రెండూ పుట్టిన స్థానమును మనం సాధించాలి. సుఖములో ఎంత వికారమున్నదో దుఃఖములోకూడా అంత వికారమున్నది. దుఃఖములో ఎంత వికారమున్నదో సుఖములోకూడా అంత వికారమున్నది. ఈ సుఖ దుఃఖములు రెండూ వచ్చిపోయే బంధువుల వంటివే. ఈ రెండూ శాశ్వతం కావు. కనుక ఈ రెండింటికి మనం క్రుంగరాదు. సమాజమునందు ఆదర్శవంతమైన ధర్మాన్ని మనం అనుసరించాలి. మనం పరోపకార సంబంధమైన సేవలలో పాల్గొని, దేశానికి తగిన ఆదర్శాన్ని మీరు అందించాలని నేను ఆశిస్తూ, ఆశీర్వదిస్తూ నా ప్రసంగాన్ని విరమిస్తున్నాను.

(తేది. 22-11-1989న భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్యోపన్యాసము)